

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXV. — Izdan in razposlan 8. dne avgusta 1912.

Vsebina: (Št. 156—158.) 156. Razglas o izpričevalih strokovnega oddelka za krojaštvo ženske obrtne šole za krojaštvo, šivanje perila in vezenje, ki jo vzdržuje društvo „Šolski dom“ v Gorici. — 157. Razglas o davščine prostem porabljanju žganja za izdelovanje octa, ne vštevši ga v kontingent. — 158. Razglas o dopustilu z električno silo obratovane male železnice s pravilnim tirom od postaje Nußdorf Kahlenberške železnice v XIX. dunajskem občinskem okraju na gorsko planoto Kahlenberga.

156.

Razglas trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za javna dela z dne 16. julija 1912. l.

o izpričevalih strokovnega oddelka za krojaštvo ženske obrtne šole za krojaštvo, šivanje perila in vezenje, ki jo vzdržuje društvo „Šolski dom“ v Gorici.

Strokovni oddelek za krojaštvo ženske obrtne šole za krojaštvo, šivanje perila in vezenje, ki jo vzdržuje društvo „Šolski dom“ v Gorici, se na podstavi § 14 d, odstavek 3, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26), oziroma ukaza trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za bogočastje in nauk z dne 26. julija 1907. l. (drž. zak. št. 180) vzprejema v seznamek tistih obrtnih učilišč, kojih izpričevala nadomeščajo dokaz redno dovršene učnega razmerja, ako ženske zglasé na ženske in otroške obleke omejeno krojaško obrt.

Roeßler s. r.

Trnka s. r.

157.

Razglas finančnega ministrstva z dne 30. julija 1912. l.

o davščine prostem porabljanju žganja za izdelovanje octa, ne vštevši ga v kontingent.

Po § 4, zadnji odstavek zakona z dne 4. julija 1912. l. (drž. zak. št. 127) se lahko žganje davščine prosto porablja za izdelovanje octa, tudi ne vštevši ga v kontingent, ako se izda enaka odredba tudi v deželah svete ogrske krone.

Ta pogoj se je izpolnil z veljavnostjo od 1. dne septembra 1912. l. in gorenji zaukaz dobi torej moč s tem časom.

Zaleski s. r.

158.

Razglas ministrstva za železnice z dne 5. avgusta 1912. l.

o dopustilu z električno silo obratovane male železnice s pravilnim tirom od postaje Nußdorf Kahlenberške železnice v XIX. dunajskem občinskem okraju na gorsko planoto Kahlenberga.

G. kr. ministrstvo za železnice je na podstavi in po določilih zakona o železnicah nižjega reda

z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149) v porazumu z udeleženi c. kr. ministrstvu in s c. in kr. vojnim ministrstvom podelilo delniški družbi „Kahlenberška železniška družba, sistem Rigi“ na Dunaju po pogojih in načinih, bliže ustanovljenih v naslednjem, ako bo uspeh komisijske preskušnje, ki jo je izvršiti gledé tega po obstoječih pravilih, brez spotike, dopustilo za gradnjo in obrat z električno silo obratovane male železnice s pravilnim tirom od postaje Nußdorf Kahlenberške železnice v XIX. dunajskem občinskem okraju na gorsko planoto Kahlenberga, v katero je privzeti doslej niti za lokalno železnico niti za malo železnico dopuščeno lokomotivno železnico z obratovanjem na zobe od Nußdorfa na gorsko planoto Kahlenberga, ki jo je primerno preurediti.

Na spredaj oznamenjeno lokomotivno železnico se uporabljajo, razveljavljaje določila dopustila z dne 10. avgusta 1872. l. (drž. zak. št. 133), določila tega razglasa tako, da se sme imenovana lokomotivna železnica do časa, ko bo dovršena preuredba za električni obrat, obratovati s parno silo, kakor doslej.

§ 1.

Za dopuščeno železnico uživa družba finančne ugodnosti, omenjene v členih VI do XII zakona z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149).

Doba v členu X gorenjega zakona omenjenih oprostil se ustanavlja na 15 let.

§ 2.

Družba je dolžna dokončati napravo skraja oznamenjene železnice najdalje v dveh letih, računaje od današnjega dne, in dodelano železnico izročiti javnemu prometu ter po njej vzdrževati obrat nepretrgoma ves čas, dokler bo trajalo dopustilo.

Ako se ne bi držala gorenjega roka za dovršitev gradnje, mine dopustilo in nastopi pripad po § 14 tega razglasa.

§ 3.

Za dopuščeno železnico se podeljuje družbi pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

§ 4.

Kolikor bi se za napravo dopuščene železnice rabile javne ceste, mora družba dobiti privoljenje tistih, ki so dolžni vzdrževati te ceste, oziroma tistih oblastev ali organov, ki imajo po veljajočih zakonih pravico dajati privolilo v rabo ceste.

§ 5.

Družba se mora ob gradnji in obratu dopuščene železnice ravnati po vsebini te dopustilnice in po tehniških dopustilnih pogojih, ki jih postavi c. kr. ministrstvo za železnice, ter po semkaj merečih zakonih in ukazih, zlasti po zakonu o dopuščanju železnic z dne 14. septembra 1854. l. (drž. zak. št. 238) in po redu za obrat železnic z dne 16. novembra 1851. l. (drž. zak. št. 1 iz l. 1852.), kolikor se po določilih v oddelku B zakona z dne 8. avgusta 1910. l. (drž. zak. št. 149) uporabljajo na male železnice, potem po zakonih in ukazih, ki se morebiti dadó v bodoče, naposled pa še po tem, kar ukažejo c. kr. ministrstvo za železnice in sicer poklicana oblastva.

§ 6.

Znesek resnične ter nominalne napravne glavnice potrebuje odobrila državne uprave.

Ako bi bilo po porabi odobrene napravne glavnice treba še drugih novih staveb ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne uredbe, se smejo dotični stroški prišteti napravni glavnici, če je privolila državna uprava v namerjane nove stavbe ali v pomnožbo obratnih uredb in se stroški pravilno izkažejo.

Vso odobreno napravno glavnico je v času, dokler bode trajalo dopustilo, odplačati po razdolžnem načrtu, ki ga odobri državna uprava.

§ 7.

Družba je dolžna, po železnici dajati vožnjo zastoj podčastnikom in ordonancam, ki so vsakčas v službi.

O natančnejših načinih, kako naj se to godi, se je dogovoriti s pristojnimi vojaškimi oblastvi.

Družba je dolžna, oddajaje službe ozirati se v zmislu zakona z dne 19. aprila 1872. l. (drž. zak. št. 60) na doslužene podčastnike iz vojske, vojne mornarice in deželne brambe.

§ 8.

Državni uradniki, nameščenci in služabniki, ki po naročilu oblastev, nadzirajočih upravo in obrat železnic, ali pa v obrambo koristi države rabijo železnico vsled dopustila ali iz dohodarstvenih ozirov in se izkažejo z uradnimi izkaznicami, ki jih v njih poverilo izdaje c. kr. ministrstvo za železnice, se morajo prevažati s popotno prtljago vred brezplačno.

§ 9.

Družba je dolžna, pošto ter uslužbenice poštne in telegrafске uprave prevažati z vsemi v voznem načrtu navedenimi vlaki.

Za to opravilo ter za druge oprave v namene poštnega zavoda sme družba zahtevati primerno odplačilo, ki se določi z dogovorom.

Dopisi, ki se gledé uprave male železnice pišejo med ravnateljstvom ali predstojništvom malega železniškega podjetja in med podrejenimi mu organi ali pa med temi samimi, se smejo prevažati po uslužbencih železničnega zavoda.

§ 10.

Družba je dolžna, poskrbeti za oskrbo svojih uslužbencev v onemoglosti in starosti in za oskrbo njih svojcev in v ta namen pristopiti k pokojninski blagajnici zveze avstrijskih lokalnih železnic, ako se ne bi za dopuščeno železniško podjetje ustanovila posebna pokojninska blagajnica z vsaj enakimi ugodnostmi za ude, oziroma z vsaj enakimi dolžnostmi za družbo, kakor pri blagajnici imenovane zveze.

To oskrbo je izvršiti tako, da bo morala družba zglasiti stalne uslužbenice z dnem, katerega se stalno namestijo, izmed drugih uslužbencev pa vsaj tiste, ki opravljajo službo kot vozniki, spredvodniki, čuvaji ali postajski služabniki, ob pri-

merni uporabi najpozneje, ko so dovršili tri službena leta, pri pokojninskem zavodu zveze avstrijskih lokalnih železnic, oziroma pri svoji pokojninski blagajnici.

Ustav pokojninske blagajnice, ter vsaka njegova izprememba potrebuje odobrenja c. kr. ministrstva za železnice.

§ 11.

Družba je dolžna, na zahtevanje c. kr. ministrstva za železnice podati pravočasno statistične izkaze, potrebne za sestavo letne železniške statistike.

§ 12.

Državna uprava si pridržuje pravico, da sme dopuščeno železnico odkupiti vsakčas po nastopnih določilih:

1. Da se določi odkupnina, se seštejejo letni čisti doneski, kar jih bo imelo železniško podjetje v poslednjih sedmih letih pred odkupom; od tega se odbijejo čisti doneski najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donesek ostalih petih let.

2. Ako se železnica odkupi pred pretekom začasne davčne prostosti, ustanovljene v § 1, je za ostalo dobo davčne prostosti tako najdeni poprečni čisti donos teh petih let odkupna renta, ki se izplača davka prosto. Za čas po preteku davčne prostosti je hkratu ovedeti odkupno rento tako, da se od donosov, privzetih v poprečni račun, izračuni davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let in se odbije od donosov. K ostanku se z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je odslej plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteje pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

3. Če bi se pa železnica odkupila po preteku začasne davčne prostosti, določene v § 1, tedaj je ob preračunu letnih čistih donosov z davki, dokladami in drugačnimi javnimi davščinami, ki zadenejo

odkupljeno železniško podjetje, ravnati kakor z obratnimi stroški.

Če ni bilo davčne dolžnosti gledé vseh let, privzetih v poprečni račun, tedaj je tudi za davka prosta leta preračuniti davek z dokladami vred po odstotnem postavku dotičnih let ter ga odbiti od donosa.

K tako najdenemu poprečnemu čistemu donesku pa je z ozirom na desetodstotni davek, ki ga je plačevati od odkupne rente po § 131, lit. a) zakona z dne 25. oktobra 1896. l. (drž. zak. št. 220), prišteti pribitek v višini ene devetinke tega čistega donosa.

4. V zmislu spredaj stoječih določil ovedeni poprečni čisti donos je potem družbi kakor odškodnino za odkup železnice v še ostali dobi dopustila izplačevati v polletnih obrokih 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti.

5. Ako bi se pa železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom ali kadar bi po spredaj stoječih določilih v odstavkih 1 do 3 najdeni poprečni čisti donos brez pribitka, navedenega v odstavkih 2 in 3, ne dosegel vsaj letnega zneska, ki je enak letnini, potrebni za štiri odstotno obrestovanje in razdolžbo po državni upravi odobrenih vštavnih napravnih stroškov v času, dokler bo trajalo dopustilo, tedaj bodi odškodnina, ki naj jo dá država za odkup železnice, v tem, da država plačuje spredaj navedeno letnino v polletnih obrokih, 30. dne junija in 31. dne decembra vsakega leta po dospelosti, ter da povrne družbi rentnino, ki jo je plačevati od te odkupne rente.

6. Državi se pridržuje pravica prevzeti, da kadarkoli namesto družbe sama plača posojila, vzeta v dobavo novcev za dopuščeno železnico, v znesku, ki v času odkupa še ni poplačan po odobrenem razdolžnem načrtu; v tem primeru je odkupno rento, ki jo je plačati, znižati za potreščino za obrestovanje in razdolžbo oznamenjane glavnice posojila ter, ako pride tako, za tej potreščini primerno kvoto pribitka, ki ga je v zmislu določil odstavkov 2 in 3 prišteti poprečnemu donosu

7. Državi se pridržuje nadalje pravica, da sme kadarkoli na mesto še ne dospelih rentnih plačil, ki jih je po določilih spredaj stoječih točk plačevati družbi, plačati glavnico, ki je enaka glavnični diskontovani vrednosti tega plačila, po štiri od sto na leto, računaje obresti od obresti — seveda od-

bivši pribitek, obsežen morda v zmislu določil odstavkov 2 in 3 v teh plačilih.

Ako se država odloči plačati to glavnico, plačaj jo v gotovini ali v državnih zadolžnicah, kakor si to izbere sama. Državne zadolžnice je pri tem računati po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju uradno zaznamovali na dunajski borzi o državnih zadolžnicah enake vrste.

8. Po odkupu železnice in z dnem tega odkupa pride država, izplačavši odškodnino, predpisano v št. 1 do 7, brez daljnega odplačila v bremen čisto, oziroma samo s še nepoplčanimi ostanki z odobrenjem državne uprave najetih posojil obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi premičnimi in nepremičnimi rečmi, vštévši vozila, zaloge gradiva in blagajnične zaloge, in postranske kupčije, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične rezerve, kolikor niso bile že določili primerno porabljene z odobrenjem državne uprave.

9. Sklep državne uprave o izvrševanju državne odkupne pravice, ki naj se zgodi vselej s pričetkom koledarskega leta, se v obliki izjave priobči železniškemu podjetju najpozneje do 31. dne oktobra neposrednje zadnjega leta pred odkupom.

V tej izjavi se določí:

- a) čas, od katerega se odkupi železnica;
- b) železniško podjetje, ki je predmet odkupa, in drugi imovinski predmeti, ki naj, bodisi kakor pritiklina železniškega podjetja, bodisi v poplačilo terjatev države ali iz drugih pravnih naslovov preidejo na državo;
- c) znesek odkupnine, ki jo naj plača država železniškemu podjetju, eventualno s pridržkom poznejše poprave odkupne cene (št. 1 do 7), ki jo je ovedeti začasno, z navedbo plačilnega roka in plačilnega kraja.

10. C. kr. državna uprava si pridržuje pravico, vročivši odkupno izjavo postaviti hkratu posebnega

komisarja, ki naj pazi na to, da se stan imovine od tega časa počenši ne izpremeni na škodo državi.

Vsaka oddaja ali obremenba nepremičnih imovinskih predmetov, navedenih v odkupni izjavi, potrebuje od časa odkupne izjave počenši pritrditve tega posebnega komisarja.

Isto velja o vsakem prevzetju novih dolžnosti, ki segajo čez mejo rednega opravnega obrata ali povzročajo trajno obremenitev.

11. Družba je dolžna poskrbeti za to, da bo mogla državna uprava dne, ki je ustanovljen za odkup, prevzeti fizično posest vseh v odkupni izjavi navedenih imovinskih predmetov.

Ako bi družba ne izpolnila te dolžnosti, ima državna uprava pravico, tudi brez privolitve družbe in brez sodnega posredovanja prevzeti v fizično posest oznamene imovinske predmete.

Pocenši s časom odkupa se bo odkupljena železnica obratovala za račun države, in potem-takem so odslej vsi obratni dohodki na korist, vsi obratni stroški pa na škodo državi.

Čisti doneski, ki se pokažejo po obračunu do časa odkupa, ostanejo železniškemu podjetju, ki pa mora tudi samo poravnati vse iz gradnje in obrata železnice do gorenjega časa nastajajoče obračunske dolžnosti in drugačne dolgove.

12. Državna uprava si pridržuje pravico da na podstavi odkupne izjave (št. 9) vknjiži državno lastninsko pravico na vseh nepremičnih imovinskih predmetih, ki preidejo vsled odkupa na državo.

Družba je dolžna državni upravi, ako bi to zahtevala, na razpolago dati pravne listine, katere bi bile morda še potrebne z njene strani.

§ 13.

Dopustilna doba in ž njo vred v § 9, lit. b) zakona o dopušcanju železnice izrečena obramba zoper napravo novih železnic se določa, ne glede na primer § 2, na čas do vštete 9. dne avgusta 1962. l., ter mine po izteku te dobe.

Državna uprava sme po pogojih, navedenih v § 18, izreči, da je izgubilo dopustilo moč tudi pred iztekom gorenje dobe.

§ 14.

Ko mine dopustilo in tistega dne, katerega mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, vštveši vozila, zaloge gradiva in blagajnične zaloge in postranske kupčije, ter iz napravne glavnice narejene obratne in glavnične reserve, kolikor niso bile že določili primerno porabljene z odobrenjem državne uprave.

§ 15.

Ko mine to dopustilo, kakor tudi, kó se odkupi železnica (§ 12), obdrži družba last rezervnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetja, in pa kar bi imela po obračunih terjati, potem tudi last posebnih naprav in poslopij, narejenih in pridobljenih iz lastne imovine, katere si je družba sezidala ali pridobila sama po pooblastilu državne uprave z izrečnim pristavkom, da te reči niso priklina železnice.

§ 16.

Družba nima pravice, razen ako bi to izrečno dovolila državna uprava, obrat dopuščene železnice prepustiti tretjim osebam.

§ 17.

Državna uprava ima pravico se prepričati, da je gradnja železnice ter obratna naprava po vseh delih namenu primerna in trdno narejena, in ukazati, da se napake na to stran odvrnejo ali pa odpravijo.

Cesarski komisar, ki ga postavi državna uprava, ima tudi pravico, kolikor se mu zdi primerno, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, ki bo veljal za predstojništvo družbe, ter na občne zборе, in tam ustavljati vse sklepe in odredbe, nasprotne morda zakonom, dopustilu ali družbenim

pravilom, oziroma kvarne javnim koristim; toda v takem primeru je komisarjeva dolžnost, si izprositi takoj odločbo c. kr. ministrstva za železnice, ki jo je dati brez odloga in ki veže družbo.

Za tukaj določeno nadzorovanje železniškega podjetja mora koncesijonarka z ozirom na opravilno breme, združeno s tem, plačati državnemu zakladu letno poprečno odškodnino, koje višino določi državna uprava, oziraje se na obseg podjetja male železnice.

§ 18.

Državni upravi se nadalje pridržuje pravica, da se smé, ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici, v dopustilnih pogojih ali v zakonih naložene dolžnosti, poprijeti zoper to zakonom primernih naredeb ter po okoliostih izreči, da je izgubilo dopustilo moč še pred iztekóm dopustilne dobe.

Forster s. r.